

forelagte Forslag til en Finantslov, som jeg ønsker at gjøre til Gjenstand for nogle faa Bemærkninger. Jeg kan ikke andet end være meget tilfreds med, at der paa dette Finantslovsforslag i Rigshuset med tidligere Aar er foretaet at bevilge forskjellige Beløb til Fremme af den tekniske Undervisning her i Landet. Thi det er Noget, der er sagt faa ofte, og som vistnok ogsaa er erkjendt af Alle, at, hvis der er Noget, som et lille Land særlig maa sætte Pris paa, er det Kundstaber, Oplysning og Dannelse, og jeg for mit Vedkommende vil altid med Glæde være med til at bevillige Penge til Opnaaelsen deraf. Der er imidlertid en Branche af Undervisningen, som hidtil er bleven behandlet meget stedmoderligt fra Statens Side, det er den merkantile Opdragelse, og dog troer jeg, at ærede Medlemmer ville erkjende, at den merkantile Opdragelse er af temmelig stor Betydning for en stor Klasse af vore Medborgere. Det er saameget mere mærkeligt, at der hidtil ikke er blevet gjort Noget fra Statens Side i denne Retning, som det jo er en bekjendt Sag, at vor Lovgivning stiller temmelig bestemte Fordringer med Hensyn til Kjøbmandens tekniske Kundstaber. Ærede Medlemmer ville maasse vide, at ifølge Forordningen ifte Juni 1832 skal enhver Handlende føre en Hovedbog og en Journal paa en korrekt og forretningsmæssig Maade, og endvidere skal han ifølge Konkurslov af 29de Marts 1872 een Gang om Aaret opgjøre sin Status og indføre den i en dertil indrettet Bog. Hvis den Handlende ikke opfylder disse Lovbud, straffes han ifølge Straffelovens § 262 med simpelt Fængsel, en Straf, der under graverende Omstændigheder endogsaa kan stærkes til Tugthusarbejde i flere Aar. Jeg skjønner ikke rettere, end at Staten, naar den saaledes stiller bestemte Fordringer med Hensyn til Kjøbmandens Kundstaber og endogsaa paalægger Fængselsstraf, hvis denne Kundskab ikke findes, da ogsaa paa den anden Side maa have ialtfald en moralsk Forpligtelse til at drage Omhu for, at denne Sagkundskab ogsaa kan erhverves, eller med andre Ord, det forekommer mig ikke at være ganske retfærdigt, naar Staten i Tilfælde af en Kjøbmands Fallit og i Tilfælde af, at han ikke fører sine Bøger korrekt, straffer ham, at Staten ikke paa den anden Side gjør det Mindste for, at Vedkommende kan komme i Besiddelse af de Kundstaber, som ere en nødvendig Betingelse for ikke at blive straffet. Hvis man nu spørger om, hvad der da kunde gjøres i faa Henseende fra Statens Side, vil jeg svare dertil, at det forekommer mig, at det kunde tages under Overveelse, om et Sag som Bogføring f. Ex. ikke kunde ind-

føres som tvungent Sag i Borger- og Real-skolernes øverste Klasse, maasse ogsaa i Almueskolen. Jeg tror, det vilde have en overordenlig gavnlig Følge, idet Drengen ikke blot derved fik Leilighed til at blive bekjendt med Bogføring og fik Diet aabent for Bogførings Betydning for en sund økonomisk Udvikling, men han vilde ogsaa paa et senere Tidspunkt ikke staa ganske blottet for en Vidten, der, ligegyldigt hvad Livsstilling han end maatte komme til at indtage, vil være ham til overordentlig stor Gavn. Jeg mener ogsaa, at det ikke vilde være faa urimeligt, om der paa Finantsloven blev bevilget et Beløb til Støtte for den unge Handelslærling, der gjerne vilde forbedre sine Kundstaber ad theoretisk Veie, men savner Midler dertil. Jeg har ikke villet undlade at gjøredisse Bemærkninger og vil henstille til det eventuelle Finantsudvalg at tage dem under Overveelse. Jeg ønsker dernæst at gjøre en lille Bemærkning i Anledning af Udenrigsministeriets Budget paa § 18. Ærede Medlemmer ville bemærke, at der her er foreslaet til Aviser, Bøger samt Pressen 10,000 Kr. Jeg har jaavel i Anmærkningerne til Finantsloven som i Statsrevisionens Betænkning forgjæves søgt Oplysninger om, hvilken Presse det er, der skal nyde godt af disse Penge. Det vilde være mig overordentlig kjært, om den høitærede Udenrigsminister, forsaavidt som vi overhovedet have en Udenrigsminister her i Landet — Noget som jeg ikke er ganske vis paa, thi i den Tid, jeg har haft den Ære at være Medlem af dette Thing, hvilket er over 1 Aar, har jeg ikke en eneste Gang set eller hørt Udenrigsministeren udtale sig her — vilde fremkomme med Oplysning om, hvad det er for en Presse, der nyder godt af denne Understøttelse. Jeg skjønner nemlig ikke rettere, end at, hvis disse Penge anvendes til en Presse, hvis væsentligste Opgave er, at forringe dette Things Ansæelse og bagvaste dette Things Medlemmer, vil der ikke være nogen særlig Opfordring for dette hoiere Thing til at bevilge et saadant Beløb. Jeg vil anmode det ærede Finantsudvalg om, hvis der ikke fremkommer tilfredsstillende detaillerede Oplysninger om, hvortil disse Penge anvendes, da at ville indstille dette Beløb til Regtelse. Dernæst følger jeg mig meget stærkt opfordret til at fremkomme med nogle Bemærkninger i Anledning af det ganske mærkværdige Sprog, der bruges, naar den udøvende Myndighed henvender sig til den Lovgivende Magt eller til Statens Borgere. Det vil neppe kunne negtes, at Grundloven af 5te Juni 1849 medførte en radikal For-